ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення бакалаврської підготовки

кафедра бізнес-економіки та маркетингу

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP131 Стратегічний менеджмент / Strategical Management
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка та управління бізнесом
Семестр	1
Курс	2 курс (за скороченою формою навчання) 3 курс (повний термін навчання)
Анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здійснювати стратегічне управління підприємством загалом і управління зовнішньоекономічною діяльністю зокрема, але з обов'язковим врахуванням стратегічних перспектив. Тому у дисципліні представлено огляд концепцій міжнародного стратегічного менеджменту, так і процесів і інструментів, які потрібні для представлення інтересів фірми на міжнародному ринку; як рушійного мотиву розвитку ринку чистої конкуренції, для гарантування джерел доходності на фінансовому ринку. Вихід України на міжнародні ринки, використання конкурентних переваг, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів та послуг передбачає ефективне застосування механізмів ефективного стратегічного менеджменту. Розглядаються значення, мета і завдання стратегічного менеджменту, процес формування стратегії організації, а саме формулювання стратегічного бачення, стратегічного мислення, етапи розробки стратегій. Вивчаються особливості та відмінності функціонування стратегій управління організаціями. Особлива увага приділяється питанням процесу забезпечення реалізації стратегії підприємства: головні переваги, реінжиніринг і структура; бюджети, політики, найкраща практика, системи підтримки і винагороди; культура і керівництво.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=827
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Д.політ.н. Васильчук Є.О. Канали комунікації: чат у moodle, zoom, сторінка у FB https://www.facebook.com/profile.php?id=100001694317844

Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_ee24.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
Перелік програмних результатів навчання	ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1 Поняття стратегії та етапи її формування	Суть та типи стратегій. Процес формування стратегії
Тема 2. Оцінка зовнішнього і внутрішнього середовища компанії	Аналіз зовнішнього середовища компанії. Макроекономічне середовище. Середовище на рівні галузі. Аналіз внутрішнього середовища
Тема 3. Загальні види конкурентних стратегій	Стратегії лідерства за витратами. Стратегії широкої диференціації. Нішеві або сфокусовані стратегії
Тема 4. Зміцнення конкурентних позицій компанії	Наступальні та оборонні стратегії. Проведення стратегічного наступу для покращення ринкових позицій компанії. Оборонні стратегії захист частки ринку і конкурентних переваг. Вибір масштабів діяльності компанії. Стратегії горизонтального злиття і поглинання Стратегії вертикальної інтеграції
Тема 5. Стратегії конкуренції на міжнародних ринках	Види міжнародних стратегій фірми. Формування конкурентної переваги при міжнародній діяльності. Стратегічні кроки на міжнародних ринках. Стратегії у

	країнах, що розвиваються.
Тема 6. Побудова організації, здатної до ефективної реалізації стратегії	Підбір персоналу компанії. Придбання і розвиток необхідних ресурсів і компетенцій. Пристосування організаційної структури до стратегії..
Тема 7. Управління внутрішніми операціями при виконання стратегії	Встановлення політики та процедур, що сприяють виконанню стратегії. Використання інструментів управління бізнес-процесами. Встановлення інформаційних та операційних систем
Тема 8. Корпоративна культура та лідерство	Сприятлива корпоративна культура. Лідерство при виконанні стратегії
Тема 9. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	Методологія дослідження факторів непрямого (макросередовища) та безпосереднього (мікросередовища) впливу. Опанування інструментів PESTEL-аналізу для оцінки глобальних трендів та моделі П'яти сил конкуренції Майкла Портера для аналізу галузевої привабливості. Визначення ключових факторів успіху (КФУ).
Тема 10. Внутрішній стратегічний аналіз та оцінка потенціалу організації	Дослідження внутрішніх ресурсів, компетенцій та спроможностей підприємства. Застосування ресурсного підходу (VRIO-аналіз) для пошуку стійких конкурентних переваг. Метод аналізу ланцюжка створення вартості (Value Chain) Портера для оптимізації внутрішніх бізнес-процесів.
Тема 11. Стратегічне цілевказання: місія, візія та система цілей	Технологія розробки філософії бізнесу. Формулювання місії організації як її головного призначення та візії як бажаного образу майбутнього. Побудова «дерева цілей» підприємства за методологією SMART. Узгодження інтересів різних груп стейкхолдерів.
Тема 12. Базові та конкурентні стратегії бізнесу	Розгляд класичних конкурентних стратегій за М. Портером: лідерство за витратами, диференціація та фокусування. Аналіз сучасних підходів, зокрема стратегії «Блакитного океану» (створення незайнятого ринкового простору) та гіперконкурентних стратегій в умовах цифрової економіки.
Тема 13. Корпоративні стратегії та портфельний аналіз	Управління багатопрофільними компаніями (конгломератами). Стратегії інтеграції (вертикальна, горизонтальна) та диверсифікації (пов'язана, непов'язана). Інструменти портфельного аналізу: матриця BCG (Бостонська консалтингова група) та матриця GE/McKinsey для розподілу ресурсів між бізнес-одиницями.
Тема 14. Реалізація стратегії та стратегічні зміни	Переведення теоретичної стратегії у площину практичних дій. Проектування організаційної структури, що відповідає обраній стратегії. Управління організаційною культурою та опір змінам (моделі К. Левіна, Дж. Коттера). Роль лідерства у процесі стратегічних трансформацій.
Тема 15. Стратегічний контроль та оцінка ефективності (BSC)	Створення системи моніторингу реалізації стратегічних планів. Вивчення концепції Збалансованої системи

	показників (Balanced Scorecard — BSC) за чотирма проекціями: фінанси, клієнти, внутрішні бізнес-процеси, навчання та розвиток. Коригування стратегії в умовах високої невизначеності.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем кафедри та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Диференційний залік у кінці семестру за результатами поточної успішності (у формі підсумкового модульного контролю)

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі диференційного заліку (у формі підсумкового модульного контролю)

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів із заліком: Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: O=S×1

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
Усні відповіді за темами 11 по 5 балів	50
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Творче завдання (презентація)	10
Реферат	10
Разом	**100**

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:
5 б. Знання є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.
4 б. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень
3 б. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
2 б. Відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;
1 б. Відповідь неконкретна, студент орієнтується лише в деяких поняттях предмету
Критерії оцінювання модульних робіт
13-15 б. Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів.
10-12 б. Повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
6-9 б. повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
3-5 б. студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.
1-2 б. не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
Критерії оцінювання творчих робіт
8-10 б. У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю
4-7 б. Презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.
1-3 б. Проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	**Бездоганна підготовка в широкому контексті.** Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	**Повні знання, міцні вміння.** Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує

	передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	**Хороші знання та вміння.** Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	**Задовільні знання, стереотипні вміння.** Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	**Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах.** Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	**Слабкі знання, відсутність вмінь.** Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	**Необхідний повторний курс.** Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливлює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

1. Артеменко Л. П. Стратегічне управління: конспект лекцій. навчальний посібник [Електронний ресурс]: навчальний наочний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент і бізнес адміністрування» Електронні текстові дані (1 файл: 26,7 Мбайт) / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с.
2. Воронько-Невіднича Т.В., Биченко С.Я., Прокопенко Н.О., Каплун Ю.В. Тенденції, що визначають розвиток стратегічного управління у підприємствах агропродовольчої сфери за сучасних умов. Формування ринкової економіки в Україні. 2021. Вип. 46. С. 54-61. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/meu.2021.46.0.4606.
3. Воронько-Невіднича Т.В., Ільїн В.А., Фесенко В.М., Чабалін Ю.О. Управління безпековою стратегією ризик-орієнтованої еволюції системи конкурентоспроможного підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2024. № 8 (278). С. 304–310.
4. Воронько-Невіднича Т.В., Собчишин В.М., Барановський І.О., Світлова А.А. Теоретичні аспекти управління стратегічним потенціалом інноваційно орієнтованого аграрного підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2025. № 338 (1). С. 12-16.
5. Жам О., Рудика В., Воронько-Невіднича Т., Бебко С., Шіковець К., Квіта Г. Діагностика стратегічного управління фінансово-економічним розвитком підприємства. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2023. № 5 (52). С. 162–172.
6. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
7. Фастовець Н., Харчук Т., Подольська О., Лутковська С., Воронько-Невіднича Т., Левківська Л. Стратегічне управління фінансами інноваційно адаптивних

підприємств у стартап-бізнесі глокалізованих ринків. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2025. № 4 (63). P. 166–179.

8. Черчик Л.М., Левицький В.В. Стратегічний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 165 с.

9. Antypenko N., Arakelova I., Zherdetska L., Diatlova Y., Diatlova V., Derkach J., Goncharenko A., Voronko-Nevidnycha T. Modeling of regional strategy of financial security management in the context of digitalization and migration risks. Journal of Hygienic Engineering and Design. 2022. № 38. Pp. 253-265.

10. Khodakivska O., Voronko-Nevidnycha T. Integration of Agile methods into the management system as a tool for increasing the effectiveness of strategic managementin the agri-food sector. EKONOMIKA APK. 2023. T. 30 № 2. P. 49-56.

11. Voronina V., Voronko-Nevidnycha T., Klymenchukova N., Chynchyk A., Shkoda M. Strategic management of enterprises competitive advantages of innovation-oriented economy branches. Journal of Hygienic Engineering and Design. 2022. № 40. Pp. 279-285.

Інтернет ресурси

1. Prometheus https://prometheus.org.ua/prometheus-free/science-communication-digitalera/
2. Освіта.UA та пов'язані платформи підготовки до ЄВВ https://osvita.ua/test/courses/37523/
3. Coursera https://www.coursera.org/specializations/introduction-to-academic-research